

H-PBT-H-1566/2012. Ajánlás

A Pénzügyi Békéltető Testület dr. D.A.Z-nek (a továbbiakban: Kérelmező) az **Erste Bank Hungary Zrt. (1138 Budapest, Népfürdő u. 24-26., a továbbiakban: pénzügyi szolgáltató)** ellen benyújtott kérelmére indult pénzügyi fogyasztói jogvita rendezésére irányuló eljárásban, a 2012. június 27-én megtartott második meghallgatáson az alábbi

AJÁNLÁST

hozta:

A Pénzügyi Békéltető Testület ajánlja a pénzügyi szolgáltatónak, hogy az ajánlás kézhezvételétől számított 60 napon belül fizessen meg dr. D.A.Z. Kérelmezőnek 3.081.940,- Ft összeget, azaz hárommilliónyolcvanezer-kilencszáznegyven forintot, kártérítésként.

A pénzügyi szolgáltatónak a fenti ajánlást kizárólag abban az esetben kell teljesítenie, ha dr. D.A.Z. Kérelmező a fenti határidőig a pénzügyi szolgáltató felé, az xxx Bank által kiállított okirattal igazolja, hogy az xxx nyilvántartási számú szerződéssel kapcsolatban, a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény 200/B. §-ban szabályozott, rögzített árfolyamon történő végtörlesztése, kizárólag amiatt hiúsult meg, mert a pénzügyi szolgáltató a 2012. január 27-ei dátummal kiállított Kötelezettségvállaló nyilatkozatban szereplő kölcsönösszeget, 8 millió forintot 2012. február 10-ig nem bocsátotta az xxx Bank rendelkezésére.

Az ajánlás ellen fellebbezésnek helye nincs, azonban annak kézhezvételétől számított 15 napon belül hatályon kívül helyezése kérhető a Fővárosi Törvényszéktől, ha a tanács összetétele vagy eljárása nem felelt meg a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletéről szóló 2010. évi CLVIII. törvény rendelkezéseinek, a Pénzügyi Békéltető Testületnek nem volt hatásköre az eljárásra, a kérelem meghallgatás nélküli elutasításának lett volna helye.

A pénzügyi szolgáltató az ajánlás hatályon kívül helyezését a fentiekén túl – az ajánlás részére történt kézbesítéstől számított tizenöt napon belül – akkor is kérheti a Fővárosi Törvényszéktől, ha az ajánlás tartalma nem felel meg a jogszabályoknak.

Ha a pénzügyi szolgáltató az ajánlásnak nem tesz eleget, a Pénzügyi Békéltető Testület – a Kérelmező nevének megjelölése nélkül – jogosult a jogvita tartalmának rövid leírását és az eljárás eredményét – legkorábban az ajánlásnak a pénzügyi szolgáltató részére történt kézbesítéstől számított hatvan nap elteltével – nyilvánosságra hozni.

A Pénzügyi Békéltető Testület döntését a Psztv. 94. §-ának b) pontja, 97. §-a, valamint 100. §-ának (1) bekezdése alapján hozta meg. Az ajánlás nem érint a Kérelmező azon jogát, hogy igényét bírósági úton érvényesítse.

A Pénzügyi Békéltető Testület felhívja a Kérelmezőt és a pénzügyi szolgáltatót, hogy a jelen ajánlás végrehajtásáról az ajánlás kézhezvételét követő 60 napon belül írásban tájékoztassák a Testületet.

INDOKOLÁS

A Pénzügyi Békéltető Testület a rendelkezésére álló dokumentumok és a Felek előadásai alapján a következő tényállást állapította meg:

A Kérelmező az xxx Bankkal szemben, svájci frankban fennálló, xxx referenciaszámon nyilvántartott, deviza alapú szerződésből (a továbbiakban: Szerződés) eredő teljes tartozását a hitelintézetekről és apénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Hpt.) 200/B. §-ában biztosított lehetőséggel élve rögzített árfolyamon (180 forint/svájci frank), végtörlesztéssel (a továbbiakban: Végtörlesztés) kívánta rendezni. A Végtörlesztési igényét a Kérelmező 2011. december 14-én jelentette be, amelyet az xxx Bank december 16-án visszaigazolt, azaz elismerte, hogy a Szerződés megfelel a Hpt. 200/B. §-ban foglalt feltételeknek.

A Kérelmező és az xxx Bank a Végtörlesztés lebonyolítása során kiállított dokumentumokban, banki formanyomtatványokon (például: 2011. december 14-én kiállított *Nyilatkozat deviza alapú, lakóingatlanon alapított jelzálogjog fedezete mellett nyújtott kölcsön rögzített árfolyamon való végtörlesztéséhez, Igazolás fennálló kölcsöntartozásról*) a Végtörlesztés tervezett időpontját 2012. február 10-ében (péntek) jelölték meg, míg a Hpt. 200/B. §-ában a teljesítésre meghatározott 60 nap utolsó napja (a december 14-i bejelentésre figyelemmel) 2012. február 12. napja, vasárnap volt.

A Végtörlesztés teljesítéséhez szükséges forintfedezetet a Kérelmező részben önerőből (nagyságrendileg 1 millió forint), részben pedig banki hitelből (nagyságrendileg 8 millió forint) kívánta biztosítani.

A Kérelmező 2011. december 12-én hitelkérelmet nyújtott be a pénzügyi szolgáltatóhoz és a pozitívan zárult hitelbírálatot követően a Kérelmező és a pénzügyi szolgáltató 2012. január 26-án, xxx szerződésszámon,

„Kölcsönszerződés hitelkiváltásra magánszemélyek részére lakáscélú felhasználásra HUF alapú elszámolással” elnevezéssel szerződést (a továbbiakban: Hitelkiváltó szerződés) kötöttek. A Hitelkiváltó szerződésben az aláírók a kölcsön összegét 8 millió forintban, míg célját a Kérelmező xxx Bankkal szemben fennálló tartozásának rendezésében, azaz az xxx szám alatti ingatlanra vonatkozó lakáscélú hitel kiváltásában határozták meg (I.2. pont).

A Hitelkiváltó szerződés – a jogvita megítélése szempontjából – további lényeges rendelkezései a következők voltak:

„I.3. A Kölcsön hitelkiváltásra felhasználandó összegét a Bank az Adós megbízása alapján a tartozást nyilvántartó xxx BANK által megjelölt bankszámlára, a jelen szerződésben meghatározott folyósítási feltételek maradéktalan **megvalósulásakor átutalja**...

II.1. A kölcsön folyósításának módja: a Bank a kölcsön hitelkiváltásra felhasználandó összegét az Adós Banknál vezetett xxx számú lakossági **bankszámlájára és innen a tartozást nyilvántartó xxx BANK által megjelölt számlára utalja**. ...

II.3. A kölcsön első részletének, illetve, egyösszegben történő folyósítás esetén folyósításának együttes feltételei az alábbiak:

a) A végtörlesztésre vonatkozó igénybejelentés és a végtörlesztési kérelem a Bankhoz benyújtásra került, ...

II. 5. Adós kötelezettséget vállal arra, hogy a kiváltandó hitel elő-/végtörlesztése érdekében a kiváltandó hitelt nyilvántartó bankhoz az ott elvárt formájú kérelmet benyújtja/megadja, ezen kötelezettség elmulasztása súlyos szerződésszegésnek minősül és a Bank jogosult a jelen szerződést azonnali hatállyal felmondani.”

2012. január 26-án (azonban, valószínűleg tévedésből) január 27-ei dátummal a pénzügyi szolgáltató Kötelezettségvállaló nyilatkozatot állított ki a Kérelmező javára, a Hpt. 200/B. §-ára hivatkozva 8 millió forint kölcsönösszegekről. Ebben a nyilatkozatban a pénzügyi szolgáltató a következőkre vállalt kötelezettséget, nevesítetten a Kérelmező és az xxx Bank javára: **”E nyilatkozat alapján a Hitelező feltétlen és visszavonhatatlan kötelezettséget vállal arra, hogy a fent meghatározott Kölcsönre vonatkozóan a Hitelfelvevővel a kölcsönszerződést kész megkötni és az abban foglalt, a folyósításhoz meghatározott követelmények teljesítése esetén a **Kölcsön teljes összegét a Végtörlesztés teljesítése érdekében legkésőbb a Végtörlesztési igénybejelentésnek a Végtörlesztéssel érintett bank számára történt benyújtásától számított 60 napon belül rendelkezésre bocsátani**”.**

A Kötelezettségvállaló nyilatkozatot az xxx Bank érkeztető bélyegzővel, aláírással ellátva 2012. január 26-án vette át.

Az xxx Bank 2012. január 30-án igazolást állított ki a Kérelmezőnek arról, hogy a nevében vezetett, korlátozott rendeltetésű bankszámlán 2012. január 30-án – letétkezelés céljából – 1.030.000,- forint egyenleg áll rendelkezésre. A Kérelmező a Végtörlesztéshez szükséges önerő meglétét ezzel az igazolással kívánta bizonyítani.

A pénzügyi szolgáltató 2012. február 9-én délután azzal kereste meg a Kérelmezőt telefonon, hogy a Hitelkiváltó szerződés alapján, a folyósítás érdekében még két dokumentumot sürgősen le kell adnia. Az egyik dokumentum az xxx Bank által kiállított Igazolás arról, hogy a Kérelmező egyrészt az xxx Bank felé fennálló tartozása tekintetében a Végtörlesztési igényét leadta, másrészt pedig arról, hogy jogosult e tartozás tekintetében a Hpt. 200/B. §-a alapján rögzített árfolyamon végtörleszteni (a továbbiakban: Igazolás végtörlesztési jogosultságról). A másik dokumentum, amelynek leadását a pénzügyi szolgáltató 2012. február 9-én a Végtörlesztés tervezett időpontja (február 10.) előtt egy nappal kért, az az a dokumentum, amely igazolta, hogy a Kérelmező a pénzügyi szolgáltató által kiállított (a hitelkiváltó kölcsön nyújtásáról szóló) Kötelezettségvállaló nyilatkozatot az xxx Bank-nak leadta, azt az xxx Bank igazolhatóan átvette.

A Kérelmező ezt a két dokumentumot részben február 9-én, részben pedig február 10-én benyújtotta a pénzügyi szolgáltatónak.

A pénzügyi szolgáltató a kölcsönt 2012. február 10-én folyósította, jóváírta a Kérelmező a pénzügyi szolgáltatónál vezetett bankszámláján.

A Kérelmező számlakivonatán látható adatok alapján a pénzügyi szolgáltató 2012. február 13-án a Kérelmező lakossági bankszámláját megterhelte 7.973.116,- forinttal és ezt az összeget átutalta az xxx Bank-nál a Kérelmező nevében vezetett xxx számú bankszámlára, majd miután a megbízás visszavonásra került, (a vonatkozó költségek megfizetése mellett) ugyanezen a napon, az összeg úgynevezett VIBER utalással ismét átutalásra kerül a Kérelmező xxx Bank-nál vezetett bankszámlájára.

Az xxx Bank a 7.973.116,- forintot 2012. február 15-én visszautalta – megghiúsult fix végtörlesztés megjegyzéssel – a Kérelmező pénzügyi szolgáltatójánál vezetett bankszámlájára.

A Kérelmező a Hitelkiváltó szerződés alapján február 10-én folyósított kölcsönt a hitel céljának (az xxx Bank-nál kezdeményezett Végtörlesztés) meghíúsulása miatt – a pénzügyi szolgáltató által felajánlott keretek között – 2012. március 8-án visszafizette, a Hitelkiváltó szerződést az aláírók lezárták.

A Kérelmező az xxx Bank-nál meghíúsult Végtörlesztés miatt a pénzügyi szolgáltatónál többször írásban panaszt tett, amelyben sérelmezte, hogy a pénzügyi szolgáltató ügyintézője február 9-én olyan okiratok becsatolását kérte tőle, amelyeket korábban már becsatolt. Érthetetlennek tartotta a Kérelmező azt is, hogy bár 2012. január 31-én arról tájékoztatták a pénzügyi szolgáltató vidéki fiókjában, hogy a Hitelkiváltó szerződéssel minden rendben van, a folyósítási feltételeket rendben teljesítette, ennek ellenére február 9-én, az utolsó előtti napon – hivatkozva a központ által kért további okiratokra – olyan dokumentumok átadását kérték tőle, amelyeket korábban már, még januárban leadott. Számára ez a magatartás azért is megmagyarázhatatlan volt, mert a kért dokumentumok nem is voltak folyósítási feltételek, illetve azok hiányában (logikus, jogszerű eljárást feltételezve) nem is kerülhetett volna sor a Hitelkiváltó szerződés előkészítésére, megkötésére, a kötelezettségvállaló nyilatkozat kiadására sem. Nehezményezte azt is, hogy hiába volt február 10-én szinte egész nap folyamatos kapcsolatban a pénzügyi szolgáltatóval és kérte a kölcsön összegének azonnali átutalását az nem történt meg, annak ellenére nem, hogy többször azzal nyugtatták meg az ügyet alapvetően kezelő vidéki fiókban, hogy semmi ok az aggodalomra, a kölcsön átutalására az xxx Bank-hoz még február 10-én biztosan sor fog kerülni. A Kérelmező szóvá tette azt is, hogy bár a február 10-ei utalást teljesen biztosan megígérték neki, ennek ellenére az utalás elmaradásáról saját számlavezető bankjától, az xxx Bank-tól értesült csak, először február 10-én délután, amikor jelezték számára, hogy a várt pénz a számlájára még mindig nem érkezett meg, majd február 13-án reggel, amikor ezt az információt ismét megerősítették. A Kérelmező a probléma kezelését ekkor – a panaszeljáráásban leírtak szerint – a pénzügyi szolgáltatónál folytatta, ahol a pénzügyi szolgáltató vidéki fiókjában arról tájékoztatták, hogy a pénzügyi szolgáltató budapesti központja február 10-én valóban nem utalta át a kölcsön összegét, az zárolva van, illetve azt a budapesti központ aznap, február 13-án „indította el”. Ekkor a Kérelmező, a vidéki fiók alkalmazottjának tanácsát követve az átutalást visszavonatta és azt ismét VIBER utalással, saját költségén „indította” el. (A VIBER utalás nélkül a kölcsön összege csak február 14-én kedden érkezett volna meg az xxx Bank-hoz.) A Kérelmező panaszában a Végtörlesztés meghíúsulása miatt őt ért vagyoni és nem vagyoni kár megtérítését követelte.

A pénzügyi szolgáltató a panaszt elutasította, arra hivatkozva, hogy a Hitelkiváltó szerződés alapján a folyósítási feltételeket a Kérelmező csak 2012. február 10-én teljesítette, ekkor a folyósításra sor is került (annak ellenére, hogy a szerződés alapján erre amúgy 8 munkanap állt volna rendelkezésre), illetve a kölcsön az xxx Bank-hoz történő továbbutalása 2012. február 13-án megtörtént.

Ezt követően a Kérelmező 2012. március 13-én érkezett és április 2-án hiánypótlás keretében kiegészített kérelmével fordult a Pénzügyi Békéltető Testülethez, pénzügyi fogyasztói jogvita rendezése érdekében. Beadványában a Kérelmező a pénzügyi szolgáltató jogellenes eljárására hivatkozva, az xxx Bank-nál a Végtörlesztés meghíúsulása miatti 3.243.063,- forint vagyoni és 2.000.000,- forint nem vagyoni kárának megtérítésére kérte kötelezni a pénzügyi szolgáltatót.

A Kérelmező kérelme alátámasztásaként alapvetően, a panasz eljárás során kifejtetteket ismételte meg és a vonatkozó, állításait alátámasztó dokumentumokat csatolta be. Kérelmében nehezményezte, hogy a pénzügyi szolgáltató 2012. január 31-ét követően (amikor a folyósítási feltételeket a Kérelmező teljesítette) először csak február 9-én jelentkezett hiánypótlási kérésével. Vitatta, hogy a megkésetten kért dokumentumok folyósítási feltételek lettek volna, de ha igen, akkor is, azokat már jóval korábban becsatolta. Ezzel kapcsolatban nehezményezte, hogy bár minden egyes panaszában kérte, hogy a pénzügyi szolgáltató az általa átadott dokumentumokat, az átvétel időpontjának megjelölésével adja ki számára, illetve a Végtörlesztés, a Hitelkiváltó szerződés lebonyolítására vonatkozó belső, banki előírásokat megtekintésre adja át, ezen kérését a pénzügyi szolgáltató soha nem teljesítette. A Kérelmező számára ezek a dokumentumok azért lettek volna fontosak, mert ezek birtokában – nem csak logikai úton, hanem – dokumentumokkal is tudta volna igazolni az általa állítottakat (például: határidőben, még januárban teljesítette a folyósítási feltételeket, az utólagosan kért dokumentumokat már egyszer leadta). Kifogásolta azt is, hogy a Kötelezettségvállaló nyilatkozatban foglaltak ellenére nem 8 millió forintot utalt a pénzügyi szolgáltató, hanem ennél – számára megmagyarázhatatlan okokból – kevesebb összeget.

A február 9-én hiánypótlásra előírt két dokumentum ismételt benyújtásával kapcsolatban hangsúlyozta, hogy az egyik papírt, azt hogy jogosult a Végtörlesztésre, már 2011 decemberében benyújtotta. *„Ezt támasztja alá és szerintem evidencia, hogy ERSTE Bank szóba sem állt volna velem és 2012. január 26-án az ERSTE Bank síófoki fiókjában a két ügyintéző és a fiókvezető alá sem írta volna velem a kölcsönszerződést 8 millióról, ha a becsatolt papírok közül hiányzott az az igazolás, hogy jogosult vagyok a végtörlesztésre. Amennyiben tényleg nem volt náluk az igazolás, amit kétségsbe vonok, hiszen az abban megadott xxx Bank-nál*

meghatározott kölcsönszámra hivatkoznak, akkor az ERSTE Bank nem a tőle elvárható gondossággal járt el, és az egész kölcsönszerződést megkérdőjelezhető módon kötött velem és biztatott fel, hogy további költségekbe (közjegyző, földhivatal, fizetéselőleg, stb.) verjem magam.”

Az Igazolás végtörlesztési jogosultságról dokumentummal összefüggésben arra is felhívta a Kérelmező a figyelmet, hogy annak meglétét (korábbi benyújtását) a pénzügyi szolgáltató február 10-én elismerte. Az Igazolás ismételt benyújtását a pénzügyi szolgáltató azért kérte, mert az eredetileg beadott dokumentum nem az általa elvárt formátumban készült. Erre a körülményre tekintettel a Kérelmező az xxx Bankkal 2012. február 10-én ismét, a pénzügyi szolgáltató által elvárt formátumban kiállította az igazolást arról, hogy Végtörlesztési igényét korábban leadta, a Végtörlesztésre, az xxx Bankkal kötött Szerződés alapján jogosult, az megfelel a törvényi feltételeknek.

A Kérelmező amellet, hogy továbbra is határozottan vitatta, hogy csak 2012. február 10-én teljesítette a folyósítási feltételeket, megjegyezte, hogy ha ez így is lett volna, a pénzügyi szolgáltató akkor is szerződést szegett, hiszen a Hitelkiváltó szerződés I.3. és II.1. pontja szerint a pénzügyi szolgáltatónak a folyósított kölcsönt rögtön, még aznap, tehát február 10-én tovább kellett volna utalni az xxx Bank felé és nem csak február 13-án.

A pénzügyi szolgáltató válasziratában – a panasz eljárás során kifejtett indokai alapján – a kérelem megalapozatlanságára hivatkozva, kérte az eljárás megszüntetését, hangsúlyozva, hogy mindenben az előírásoknak, a Kérelmezővel kötött szerződés rendelkezéseinek, a végtörlesztésre vonatkozó rendelkezéseknek megfelelően járt el. A Kérelmező kártérítési igényét jogilag, érdemben sem jogalapjában, sem összecszerülésében nem vitatta. Védekezésképpen - az események időbeni alakulásának ismertetésén túl - annyit adott elő, hogy a Hitelkiváltó szerződés alapján a folyósítási feltételek teljesítését követően 8 munkanapja volt a tényleges folyósításra.

A Pénzügyi Békéltető Testület álláspontja szerint a Kérelmező kérelme, kártérítési igénye – az alábbiak szerint – túlnyomó részt helytálló.

A Kérelmező kérelme kártérítés megfizetésére irányult. A Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (továbbiakban: Ptk.) 318. § (1) bekezdése alapján, a 339. §-ban részletezettek szerint a kártérítési igény érvényesítésének feltétele a károkozó jogellenes magatartásának, a bekövetkezett kár, valamint a károkozó magatartás és az okozott kár közötti, ok-okozati összefüggés, illetve az okozott kár nagyságának bizonyítása.

A Pénzügyi Békéltető Testület eljáró tanácsának a Kérelmező kérelme alapján indult eljárásban elsősorban azt kellett vizsgálnia, hogy a pénzügyi szolgáltató jogellenesen járt-e el. Ezen belül pedig arról kellett döntést hoznia, hogy egyrészt a Felek a Hitelkiváltó szerződés teljesítése kapcsán úgy jártak-e el, ahogy az adott helyzetben általában elvárható. Másrészt pedig arról, hogy a pénzügyi szolgáltató a Hitelkiváltó szerződés tekintetében a szerződés rendelkezéseinek, a vonatkozó jogszabályoknak megfelelően járt-e el, ezen belül eleget tett-e tájékoztatási, együttműködési kötelezettségének, a jóhiszemű joggyakorlás követelményének, illetve a szerződés megkötése, teljesítése során figyelemmel volt-e a Kérelmező jogos érdekére, az általa nyújtott szolgáltatás alkalmas volt-e a szerződésben nevesített célra, a pénzügyi szolgáltató által ismert, az aláírásakor elfogadott hitelkiváltási célra. Ezen túl pedig abban is állást kellett foglalnia, hogy jogvita egyik gyökerét jelentő, február 9-én kért két dokumentum valóban folyósítási feltétel volt-e, azokat a Kérelmező milyen időpontban teljesítette, és a kérdéses folyósítási feltétel(ek) hiánya valós kockázatot jelentett volna-e a pénzügyi szolgáltató hitelkihelyezésével kapcsolatban. Az azok beszerzése miatti idővesztés nem lett volna-e elkerülhető a Felek jóhiszemű, együttműködő, a Kérelmező érdekeit, a kölcsön célját is figyelembevevő joggyakorlása esetén.

Az eljáró tanács a Felek által előadottak alapján – az alábbiakban részletesen kifejtettek szerint – arra a következtetésre jutott, hogy a pénzügyi szolgáltató eljárása jogellenes volt, megsértette a Hitelkiváltó szerződés I.3. és II.1. pontját, továbbá eljárása nem felelt meg a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 4. §-ának, a 205. § (3) bekezdésének, valamint a 277. § (1) bekezdés c) alpontjának, és a 277. § (4) és (5) bekezdéseinek sem.

A Hitelkiváltó szerződés I.3. és II.1. pontjában a pénzügyi szolgáltató arra vállalt kötelezettséget, hogy a folyósítási feltételek megvalósulásakor (tehát azzal egyidejűleg) a kölcsönt jóváírja a Kérelmező nála vezetett bankszámláján és innen (rögtön) átutalja azt az xxx Banknál vezetett bankszámlára. Ezen kötelezettségének azonban a pénzügyi szolgáltató nem tett eleget, a február 10-én folyósított kölcsönt csak február 13-án utalta át az xxx Bankhoz. Ezen szerződésszegő magatartás következményeként a Kérelmező Végtörlesztése az xxx Banknál meghiúsult, amely pénzügyi szolgáltatói eljárás a Kérelmezőnek kárt okozott.

Az eljáró tanács a pénzügyi szolgáltató azon érvelését, mely szerint a Hitelkiváltó szerződés II.2. pontja alapján jogosult volt a folyósítási feltételek fennállást követő 8 munkanapon belül folyósítani, nem fogadta

el, azt formális kifogásnak tekintette és nem érdemi, megalapozott, jogilag alátámasztott védekezésnek. A jogvita eldöntése szempontjából ennek a szerződéses kikötésnek nincs jelentősége, a folyósítás időpontja nem volt kérdéses, hiszen az február 10-én megtörtént, ehhez képest az xxx Bankhoz történő átutalás maradt el határidőben, (legkésőbb) február 10-én, az átutalás vonatkozásában a 8 napos határidő, mint szerződéses kikötés nem alkalmazható. (Ha a jogvita elbírálása szempontjából jelentősége lenne az egymásnak ellentmondó szerződéses kikötéseknek (I.3. és II. 2. pont), akkor is a probléma a Ptk. 207. § (2) bekezdésének alkalmazásával megoldható lenne, hiszen ez esetben a Kérelmező számára kedvezőbb értelmezést kell alkalmazni.)

A Ptk. 4. § (1) és (4) bekezdés: *„A polgári jogok gyakorlása és a kötelezettségek teljesítése során a felek a jóhiszeműség és tisztesség követelményének megfelelően, kölcsönösen együttműködve kötelesek eljárni.*

(4) Ha ez a törvény szigorúbb követelményt nem támaszt, a polgári jogi viszonyokban úgy kell eljárni, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható...”.

Az eljáró tanács a rendelkezésére álló okiratok tartalmát, a Felek által megtett intézkedéseket, a végtörlesztési igénybejelentés időpontjától, a Hitelkiváltó szerződés megszüntetéséig terjedő időszakot folyamatában, összefüggéseiben vizsgálta és értékelte és arra a meggyőződésre jutott, hogy a Kérelmező a Hpt. 200/B. §-a szerinti Végtörlesztés sikeres lebonyolítása, illetve a Hitelkiváltó szerződés teljesítése érdekében az adott helyzetben általában elvárható módon, jóhiszeműen, a pénzügyi szolgáltatóval együttműködve, mindenben annak előírásainak megfelelően járt el.

Ptk. 205. § (3) bekezdés: *„A felek a szerződés megkötésénél együttműködni kötelesek, és figyelemmel kell lenniük egymás jogos érdekeire. A szerződéskötést megelőzően is tájékoztatniuk kell egymást a megkötendő szerződést érintő minden lényeges körülményről.”*

Ptk. 277. § (1): *„A szerződéseket tartalmuknak megfelelően, a megszabott helyen és időben, a megállapított mennyiség, minőség és választék szerint kell teljesíteni. A szolgáltatásnak a teljesítés időpontjában ...*

c) alkalmasnak kell lennie a jogosult által meghatározott célra, ha azt a jogosult a szerződéskötés időpontjában a kötelezett tudomására hozta, és abba a kötelezett beleegyezett, ...”

Ptk. 277. § (4) bekezdés: *„A felek a szerződés teljesítésében együttműködésre kötelesek. A kötelezettnek a szerződés teljesítése érdekében úgy kell eljárnia, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható, a jogosultnak pedig ugyanilyen módon elő kell segítenie a teljesítést.*

(5) A felek a szerződés teljesítését érintő minden lényeges körülményről kötelesek egymást tájékoztatni.”

Az idézett jogszabályi rendelkezések, a Kérelmező által becsatolt okiratok alapján (is) az eljáró tanács maradéktalanul elfogadta a Kérelmező azon álláspontját, hogy ügyintézése során mindent megtett annak érdekében, hogy a Hitelkiváltó szerződés alapján a kölcsön folyósítására és annak az xxx Bank részére történő átutalására időben, legkésőbb 2012. február 10-ig sor kerüljön.

Megállapította továbbá azt is, hogy a folyósítási feltételként, – február 9-én, a teljesítés szempontjából – az utolsó pillanatban kért két dokumentum közül csak az egyik volt valóban folyósítási feltételként nevesítve a Hitelkiváltó szerződésben. Az a dokumentum, ami amúgy is már a pénzügyi szolgáltató rendelkezésére állt (csak nem az általa elvárt formában), amellyel azt kellett igazolnia a Kérelmezőnek, hogy a végtörlesztési igényét az xxx Banknál bejelentette, és azt az xxx Bank jóváhagyólag befogadta. A másik, február 9-én kért dokumentum (az xxx Bank bizonyíthatóan átvette a pénzügyi szolgáltató Kötelezettségvállaló nyilatkozatát) nem volt a Hitelkiváltó szerződésben folyósítási feltételként nevesítve.

A fentiekon kívüli, a Hitelkiváltó szerződésben nevesített „igazi” (a valós hitelkockázatot kezelő) folyósítási feltételeket a Kérelmező – a pénzügyi szolgáltató által sem vitatottan – már 2011. december 31-ével teljesítette. Az utolsó, két papír bekérése pedig – az eljáró tanács megítélése szerint – nem jelentett valós, tényleges kockázatkezelést a pénzügyi szolgáltató részéről.

Az a tény – hogy folyósításként előírt két utolsó okirat bekérése nem jelentett valós kockázatkezelést, a két feltétel ténylegesen (és jogilag is) már kiüresedett – körültekintő és prudens eljárást és hitelezést feltételezve a pénzügyi szolgáltató előtt már jóval február 10-ét megelőzően ismert kellett hogy legyen, azaz a folyósítás tényleges feltételeinek fennállásáról már 2012 január végén meggyőződhetett.

A pénzügyi szolgáltatónak 2012. december 12-től (hitelkérelem benyújtása) írásbeli dokumentumok (végtörlesztési igénybejelentés, Igazolás fennálló tartozásról stb.) alapján tudomása volt arról egyrészt, hogy a Kérelmező fennálló tartozását a Hpt. 200/B. §-a alapján, Végtörlesztéssel kívánja rendezni, másrészt pedig arról, hogy a Kérelmező a Végtörlesztéshez szükséges forintösszeget (az önerőt kivéve) a pénzügyi szolgáltatótól felvett forinthitelből kívánja biztosítani. A pénzügyi szolgáltató előtt az is tudott volt, hogy a hitelkiváltó kölcsön meghatározott időpontig történő folyósításának és átutalásának, a Hitelkiváltó szerződésben nevesített hitelcélra, a Hpt.-ben megadott jogvesztő határidőkre tekintettel rendkívüli jelentősége volt.

A pénzügyi szolgáltató 2012. február 13-i teljesítése elkésett és a pénzügyi szolgáltató szolgáltatása (a február 10-i folyósítás, február 13-i továbbutalás) a Ptk. 277. § (1) bekezdés c) alpont alapján nem volt alkalmas a Kérelmező, mint jogosult által meghatározott célra, amely célt (Végtörlesztés) a szerződéskötéskor megismert és jóváhagyólag elfogadott, a Kötelezettségvállaló nyilatkozatban határidővel, kifejezetten visszaigazolt.

Az eljáró tanács a jogvita megítélése során arra is figyelemmel volt, hogy a Kérelmező az „utolsó” folyósítási feltételt (ismételten hangsúlyozva, annak ellenére, hogy az már korábban egy más formátumban a pénzügyi szolgáltató rendelkezésére állt, illetve annak beszerzése nem jelentette egy valós hitelezési kockázat kezelését) is időben, 2012. február 10-én teljesítette, a folyósítás február 10-én megtörtént, azaz ekkor még mindig lehetőség lett volna szerződésszerű teljesítésre, a kölcsön továbbutalására, a Hitelkiváltó szerződés a Kérelmező érdekeit, a hitel célját is figyelembe vevő teljesítésére. A pénzügyi szolgáltató azonban nem így járt el, a kölcsönt csak február 13-án utalta tovább, egy olyan időpontban, amikor a Hitelkiváltó szerződésben meghatározott hitelcél, deviza alapú hitelének a kiváltása, a Végtörlesztés lebonyolítása már nem valósulhatott meg.

Ebből a szempontból felmerült annak a kérdése is, hogy a pénzügyi szolgáltató magatartása nem ütközött-e a Ptk. 5. § (2) bekezdésben nevesített joggal való visszaélés tilalmába, azzal, hogy bár a folyósítási feltételeket a Kérelmező már január végén teljesítette, az átutalás napjának rendkívüli jelentőségéről, arról, hogy a kölcsön összegének legkésőbb 2012. február 10-ig meg kell érkeznie az xxx Bankhoz tudott, ennek ellenére február 9-én a folyósításnak újabb feltételeket szabott, amelynek végeredményeként a Kérelmezőnél kár keletkezett. Az eljáró tanács számára az nem volt kérdéses, hogy a pénzügyi szolgáltató a folyósítási feltételek előírására, azok betartatására jogosult volt, az azonban más kérdés, hogy bármilyen jogilag védhető oka, indoka volt-e arra, hogy február 9-én a folyósítás feltételeként előírja azt a két dokumentumot, amit végül a Kérelmező be is nyújtott, akkor, ha tudottan a másik oldalon ezzel teljesen feleslegesen idővesztéséget és végső soron súlyos sérelmet okozott.

A fenti tények, azon belül különösen a szerződés rendelkezéseinek megsértésével történt késedelmes teljesítés (folyósítás, átutalás), a felesleges, elkerülhető idővesztéséget eredményező, jogilag egyáltalán nem védhető utolsó pillanatban kért feltételek (február 9-ei dokumentumok), valamint az idézett jogszabályi rendelkezések alapján az eljáró tanácsnak az a meggyőződése, hogy a pénzügyi szolgáltató szerződést szegett, és azon túl, a jelen eljárásban vizsgált esetben nem a Ptk. alapelvi rendelkezéseinek, a jóhiszeműség, tisztesség követelményeinek megfelelően, a Kérelmező érdekeit és a Hitelkiváltó szerződés célját is szem előtt tartva, a Kérelmezővel együttműködve járt el, amely eljárással a Kérelmezőnek kárt okozott.

A Ptk. 339. §-ának (1) bekezdés értelmében: *„Aki másnak jogellenesen kárt okoz, köteles azt megtéríteni. Mentessül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható.”*

A fentiekben részletesen kifejtettek alapján az eljáró tanács jogi álláspontja szerint a pénzügyi szolgáltató magatartása jogellenes volt, amely magatartással okozati összefüggésben a Kérelmezőnek kára keletkezett. A pénzügyi szolgáltató az eljárás során pedig nem tudta megfelelően bizonyítani, hogy úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható, így a felelősség alól nem mentesül.

Mindezek alapján döntött úgy az eljáró tanács, hogy a Kérelmező kártérítési igénye 3.081.940,- forint összeg erejéig megalapozott. E tekintetben a Kérelmező által levezetett számítást az eljáró tanács elfogadta. 2012. február 10-én az xxx Bank által közzétett deviza középárfolyam 241,91 volt. A Kérelmező a Végtörlesztés során tőketartozását 180 forint/svájci frank árfolyam alkalmazásával fizethette volna vissza, azaz minden egyes svájci frank esetében 61,91 forinttal kedvezőbb árfolyamon. A Kérelmező a Végtörlesztés kapcsán fennálló 49.780,97 svájci frank tőketartozását alapul véve, a 180 forint/svájci frank árfolyam alkalmazása helyett 241,91 forint/svájci frank árfolyamon számolva, mindösszesen 3.081.940,- forint kár érte. A Kérelmező így kiszámolt kártérítési igénye ellen a pénzügyi szolgáltató sem tett érdemi kifogást, azt nem vitatta. Ezt meghaladóan az eljáró tanács a Kérelmező kártérítési igényét annak megalapozatlansága miatt elutasította.

Figyelemmel arra, hogy a jelen jogvitára a pénzügyi szolgáltató által korábban, írásban, korlátozásokkal tett általános alávetési nyilatkozat nem terjed ki, a Pénzügyi Békéltető Testület eljáró tanácsa ajánlásban hívta fel a pénzügyi szolgáltatót a rendelkező részben foglaltak teljesítésére.

Budapest, 2012. július 04.

dr. Kőhalmi Attila s.k.,
az eljáró tanács elnöke

dr. Németh Szilvia s.k.,
az eljáró tanács tagja

Szabó Péter s.k.,
az eljáró tanács tagja